

Umění v ulicích a parcích Prahy

Umění v ulicích a pražských parcích tvoří fascinující mix pomníků, děl moderního umění, často i děl kontroverzních. Velkoplošných maleb (muralů), ale i skvělé zahradní architektury. My jsme se s turistickou partou z „jedničky“ tentokrát vydali do centra Dejvic, do blízkého okolí **Vítězného náměstí**. Jenom pár desítek metrů jihovýchodně nad ním jsou hned dva zajímavé parky. Přijeli jsme metrem na Hradčanskou a procházkou se k tomu prvnímu blížíme. Přesto, že je poměrně malý, tvoří vlastně **Bachmačské náměstí** před historickou budovou nádraží **Praha Dejvice**.

S nádražím, jemuž náměstí vytváří elegantní nástupní plochu, jej spojuje osobnost našeho prvního prezidenta **T. G. Masaryka**, který toto nádraží často využíval. Pro něj a jeho případné cesty vlakem, je v západní části budovy vybudován prezidentský salonek, se stavebně odděleným nástupištěm. Krásně opravenou budovu nádraží jsme si prohlédli včetně prezidentského nástupiště. Velice ochotná paní výpravčí by nás klidně i do salonku pustila, ale uvnitř není zatím nijak upravený a navíc v něm právě probíhalo školení drážních zaměstnanců. Tak jsme nahlédli alespoň okny a vyšli před nádraží.

V čele parku je socha **prezidenta Masaryka**. Před sebou má neorenezanční budovu nádraží **Praha Dejvice** postavenou již v roce 1873. Bronzovou sochu prezidenta Masaryka vytvořil jeho současník, **sochař Břetislav Benda**. Tady v parku, proti nádraží, byla instalována a slavnostně odhalena k výročí 100 let založení našeho státu. Park na **Bachmačském náměstí** je tiché téměř intimní místo k odpočinku, plné laviček, uprostřed konstrukcí porostlých růžemi a stíněné dvěma řadami krásných a vzrostlých lip.

Východ z parku lemovaný pnoucími růžemi nás nasměroval do Kafkovy ulice, ta míří do moderního veřejného prostranství **Šabachův park**. Ten vznikl v roce 2007 nad novými podzemními garážemi a byl pojmenován na počest zesnulého dejvického spisovatele **Petra Šabacha**.

Radnice Prahy 6 vypsalala uměleckou soutěž na vodní kaskádu a úpravy parku včetně dvou řad stromů. Tu vyhrál výtvarník a **sochař Michal Gabriel**. Ten umístil do kaskády tři bronzové koně v životní velikosti. Jedná se o historickou symboliku. Koně připomínají formanskou cestu, která tudy vedla a naše dnešní auta koně z ulic vytlačila.

Severní část parku uzavírá unikátní desetipatrová budova **Husův sbor**. Ta je zakončená 42 metrů vysokou věží. Byla postavená v letech 1925 –1927, původně jako sídlo patriarchy církve Československé husitské. Autorem návrhu stavby je **architekt Jiří Stibral**.

Z fotografií které naše fotografky Jiřina, Hana a Lýdie nafotily je vidět, jak krásný den, jsme si pro dnešní vycházku vybrali. Posezení je tady v parku pěkné, ale je třeba pokračovat v cestě. Kafkova ulice nás vede k Vítěznému náměstí ke stanici tramvají. Necháváme se svézt po Evropské do stanice Na Pískách a hned jsme se vydali ulicí s poetickým názvem U Dejvického rybníčku. Došli jsme do zelené úžlabiny kopírující Evropskou ulici. Rybníček tady již dávno není, zato pás několika parků se táhne téměř 1,5 kilometru k moderním administrativním budovám u Vítězného náměstí. Vily významných architektů pronikly z nedalekých Střešovic i sem do údolí.

Jedna z nich je teď před námi. Významný funkcionalistický rodinný dům **Hruškova vila**. Byla postavena v letech 1936 – 1937 architektem a urbanistou **Emanuelem Hruškou** pro manžele Jaroslava a Dorotheu Kumermanových.

Hruškovu vilu jsme nechali tak jak je, snad se dočká opravy tak, jako podobné cenné stavby z období třicátých a čtyřicátých let minulého století. Vydáváme se parkem plným nejrůznějších často mohutných, velmi starých, ale i nově vysazených stromů. Střední část zeleného údolí má název **Hadovka**. Vznikl již ve středověku, s hadem sice souvisel, ale ten byl dvounohý a vůbec se neplazil. Dnes tady nic nehrozí, naopak, místo hada se parkem vine naučná stezka **Botanická zahrada Hadovka**. Ta vznikla na ploše zrušeného zahradnictví a nabízí plánek celého parku, strom od stromu, s jejich kompletním popisem.

Botanická zahrada Hadovka není to jediné, co tohle zelené údolí nabízí. Celý park Hadovka vznikl v roce 2004, souběžně s výstavbou moderních administrativních budov při Evropské ulici, podle návrhu architekta Luboše Paty. Jeho součástí je expozice sedmi moderních soch od současných tvůrců. Pojďte se s námi projít parkem a podívat se na ně.

První je plastika Lavice. V roce 2004 ji vytvořil z dubového dřeva **sochař František Skála**, jeden z nejvýznamnějších současných sochařů, malířů a ilustrátorů. Je také členem významné umělecké skupiny **Tvrdohlaví**.

Nedaleko Lavice jsou **Vstřícné kameny**. Autorem plastiky je český sochař a kreslíř **Jasan Zoubek**. Pochází z významné umělecké rodiny slavných sochařů Evy Kmentové a Olbrama Zoubka.

Další je bronzová **plastika EL Niño**, jejím autorem je významný český sochař, výtvarník, designér a hudebník bulharského původu **Stefan Milkov**.

Plastiku **Malý Mart'an** odlil z bronzu český sochař, malíř, keramik a sklářský výtvarník **Jaroslav Róna**. Patří k nejuznávanějším osobnostem současného českého výtvarného umění. Málokterý žijící autor se zapsal do podoby českých měst jako on. Monumentální sochy, ty jej proslavily, třeba pomník Franze Kafky na pražském Josefově, kde spisovatel sedí na ramenech prázdného obleku.

Abstraktní plastiku **Cesta** odlil z bronzu **prof.ak.sochař Michal Gabriel**, vysokoškolský pedagog a jeden z nevlivnějších českých sochařů. Tématem jeho děl je figura – lidská i zvířecí, šelmy, koně, ptáci a většinou v bronzu. Již jsme se dnes s jeho prací setkali u fontány v parku Petra Šabacha.

Autorem plastiky **Přelet**, zhotovené z mramoru, je opět **sochař Stefan Milkov**.

A na poslední ze souboru moderních soch, bronzovou sochu **Vzduchoplavec**, je potřeba podívat se vysoko k obloze, je umístěna na kovovém stožáru. Jejím autorem je znovu sochař František Skála.

Výškové budovy signalizují, že se pomalu blížíme k Vítěznému náměstí, zeleně a parků ale neubývá. I zde jsme ještě objevili mezi keři zajímavé sousoší. Jmenuje se **Setkání u studny** a patří již k těm historickým. V roce 1972 jej vytvořil z pískovce **sochař Bedřich Stefan**.

Třetí z upravených parků končí mohutnou budovou bývalého státního reformního reálného gymnázia. Objekt ve stylu funkcionalismu byl postaven v letech 1936 – 1938 podle návrhu **architekta Evžena Linharta**. Jedná se o unikátní konstrukční systém, ovlivněný prací se světlem.

A hned proti gymnáziu stojí zajímavá vila ze čtyřicátých let minulého století, **vila Jaroslava Čermáka**. Sám si ji navrhl pro svoji rodinu. Vila je cenným příkladem funkcionalismu s prvky kubismu. Vila byla prohlášena kult. památkou.

Přešli jsme rušnou Gymnasijní ulici a před námi jsou dvě mohutné budovy. E – Gate PPF a budova bývalé automatické telefonní ústředny. Mezi nimi, pod schody, je malý park se zajímavou **plastikou Nebessloup** renomovaného **výtvarníka Rudolfa Burdy**. Stéla je vysoká 8,4 metru, 7 koulí je vyrobeno z vysoce leštěné oceli, náročnou výrobou.

Plastika symbolizuje propojení našeho světa s vesmírem. Různě natočené polokoule vytvářejí se stále měnícím se slunečním svitem zajímavé odrazy obou budov. I naše fotografky Hana, Jiřina a Lýdie si s tím trochu pohrály.

Z automatické ústředny se stal super moderní objekt. Jmenuje se **Telehouse**, firma se věnuje pronajímání kanceláří. Podíváme se dovnitř. Pohyblivými schody jsme vyjeli do atria s komerčními službami. Na stěně atria je na podstavci, jakoby zavěšená **socha Vítěz**, tu odlil z cínu v roce 1981, sochař **Olbram Zoubek**. Před rekonstrukcí budovy stála socha venku před vchodem.

Blíží se závěr naší pondělní vycházky. Jdeme malým parkem před budovou Telehouse a hotelem Diplomat. Tady překvapí další umělecké dílo. Pod stromem, frekventovaná **Lavička** keramičky a sochařky **Alexandry Koláčkové**.

Rozloučili jsme se a popřáli pěkné léto na terase **hotelu Diplomat Prague** nad monumentálními fontánami, zhotovenými z vápence, podle návrhu **architekta Michala Uhra**.

V Praze Dejvicích 8. června 2026. Vycházku připravili Mirek a Zdenka Bernátovi, kronika Mirek, autorkami zajímavých fotek jsou Jiřina Žipková, Hana Mašková a Lýdie Stoupová

